

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2020 m. lapkričio 11 d.

Kapitalo rinkų sąjunga. Lėta pažanga

Laisvas kapitalo judėjimas yra vienas pagrindinių ilgalaikių Europos Sąjungos tikslų. Tai vienas iš bendrosios rinkos ramsčių, kartu su laisvu asmenų, prekių ir paslaugų judėjimu. Remiantis šiandien Europos Audito Rūmų pateikta ataskaita, nepaisant Komisijos pastangų pasiekti plataus užmojo tikslą sukurti kapitalo rinkų sąjungą, rezultatų dar reikia palaukti.

ES įmonės tradiciškai dažniausiai kreipiasi į bankus, kad gautų finansavimo savo veiklai. Siekdama suteikti alternatyvų finansavimo šaltinį pradedančiosioms įmonėms ir mažosioms bei vidutinėms įmonėms (MVĮ) ir sutelkti privatų kapitalą, Komisija nuo 2015 m. deda pastangas, kad bankų sąjunga būtų papildyta kapitalo rinkų sąjunga. Kapitalo rinkų sąjunga taip pat siekiama apskritai pašalinti tarpvalstybines kliūtis investicijoms ES.

„Kapitalo rinkų sąjunga yra nebaigta įgyvendinti darbotvarkė ir dar daug reikia nuveikti, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Rimantas Šadžius. – Komisijos priemonės, skirtos MVĮ finansavimo galimybėms įvairinti, ir pastangos plėtoti vietos kapitalo rinkas kapitalo rinkų sąjungoje iki šiol neturėjo skatinamojo poveikio. Mūsų nuomone, rizikos pasidalijimo privačiame sektoriuje per kapitalo rinkas vaidmens didinimas tebėra plataus užmojo ir neatidėliotinas prioritetas. Taip būtų sukurta ne tik stabilesnė ir atsparesnė krizėms ES finansų sistema, bet ir tokia sistema, kurią įdiegti būtų geriau pasirengta skatinti ekonomikos augimą, ypač kai tradicinis bankų finansavimas nėra lengvai prieinamas arba kai jis neveikia.“

Auditoriai nustatė, kad, nors padaryta tam tikra pažanga, sukurti lūkesčiai buvo per dideli ir realiai jų nebuvo įmanoma pasiekti taikant su kapitalo rinkų sąjunga susijusias priemones. Iki šiol dauguma teisėkūros procedūra priimamų aktų, susijusių su kapitalo rinkų sąjunga, dar neįgyvendinti arba įgyvendinti visai neseniai. Visų pirma, daugelio pagrindinių Komisijos kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano veiksmų, kurie dar nepradėti, gali imtis tik pačios valstybės narės arba juos galima vykdyti joms visapusiškai remiant. Daug priemonių, kurių Komisija galėjo imtis pagal savo kompetenciją, buvo neprivalomos arba jų taikymo sritis buvo siaura. Šios priemonės nepadėjo pasiekti esminės pažangos kuriant kapitalo rinkų sąjungą.

Auditorių teigimu, įmonių finansavimo šaltinių įvairinimo priemonės buvo per silpnos, kad paskatintų ir paspartintų struktūrinį perėjimą prie didesnio rinkos finansavimo ES. Pavyzdžiui, auditoriai pažymi, kad MVĮ galimybės gauti finansavimą viešosiose rinkose iki šiol reikšmingai nepagerėjo, taip pat

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

nesumažėjo finansavimo kaina. Jie taip pat pažymi, kad Komisija galėjo padaryti daugiau, kad paskatintų MVĮ ir potencialių investuotojų finansinį raštingumą. Be to, pakeitimo vertybiniais popieriais teisės aktai, kurie galėjo būti netiesioginė MVĮ finansavimo priemonė, buvo teigiamas žingsnis, tačiau dar nesulaukta tikėtino finansavimo palengvinimo poveikio ir bankams nebuvo sudarytos geresnės sąlygos padidinti savo skolinimo pajėgumus.

Yra akivaizdžių geografinių skirtumų tarp valstybių narių, kalbant apie jų vietos kapitalo rinkų kapitalizaciją, likvidumą ir gylį. Vakaruose ir šiaurėje esančios valstybės narės dažniau pasižymi gilesnėmis kapitalo rinkomis ir turi savaime stiprėjančių kapitalo centrų, o rytuose ir pietuose esančios valstybės narės nuo jų atsilieka. Auditoriai nustatė, kad Komisija neparengė išsamios ir aiškios ES strategijos šiems skirtumams pašalinti. Jie nustatė, kad Komisija ėmėsi koordinavimo vaidmens pagal Europos semestrą, kad paskatintų vietos kapitalo rinkų plėtrą ir integraciją, ir teikė paramą kai kurioms valstybėms narėms. Tačiau ji nepateikė rekomendacijų, kad visos valstybės narės, kuriose kapitalo rinkos mažiau išplėtotos, įgyvendintų atitinkamas struktūrines reformas.

Auditoriai taip atkreipė dėmesį, kad įgyvendinant kapitalo rinkų sąjungos veiksmų planą nebuvo pasiektas proveržis šalinant pagrindines kliūtis tarpvalstybiniam kapitalo srautams. Dažnai šios kliūtys kyla iš nacionalinės teisės aktų, pavyzdžiui, nemokumo ir išskaičiuojamojo mokesčio srityse, arba dėl finansinio švietimo stokos. Šalinant kliūtis pasiekta ribota pažanga iš dalies dėl valstybių narių nepakankamos paramos.

Kitas kapitalo rinkų sąjungos veiksmų plano trūkumas buvo tas, kad tikslai buvo suformuluoti neaiškiai. Prioritetai buvo nustatyti tik vėlyvame etape, o tais atvejais, kai tikslinės reikšmės buvo nustatytos, jų dažniausiai nebuvo galima išmatuoti. Auditoriai taip pat pažymėjo, kad pažanga nebuvo nuolat ir nuosekliai stebima. Jie rekomendavo, kad Komisija gerokai sustiprintų stebėjimo sistemą.

Auditoriai pateikia Komisijai keletą kitų rekomendacijų, kaip pagerinti kapitalo rinkų sąjungos projekto veiksmingumą, pavyzdžiui, imtis tikslingų veiksmų, kad MVĮ būtų dar lengviau patekti į kapitalo rinkas, ir nustatyti priemones susiskaidymo problemai spręsti ir pagrindinėms tarpvalstybinėms kliūtims investicijoms šalinti. Be to, auditoriai ragina Tarybą apsvarstyti, kaip pasistūmėti į priekį svarstant Komisijos pasiūlymą, kad būtų išspręstas klausimas dėl asimetrinės nuosavo kapitalo ir skolos apmokestinimo tvarkos, kuria daromas neigiamas poveikis kapitalo rinkų sąjungos plėtrai.

Bendra informacija

Audito darbas buvo užbaigtas prieš prasidedant COVID-19 protrūkiui, todėl šioje ataskaitoje neatsižvelgiama į politikos raidą ar kitus dėl pandemijos įvykusius pasikeitimus.

Audito Rūmų paskelbtos ataskaitos susijusiais klausimais: [dėl Europos semestro](#), [dėl ES investicijų centro](#), [dėl inovacijų mažosiose ir vidutinėse įmonėse](#) ir [dėl ES intervencinių priemonių rizikos kapitalo srityje](#).

Kontaktai spaudai: Claudia Spiti, e. paštas claudia.spiti@eca.europa.eu, tel. (+352) 691 553 547